

Kε kor nyɔac: kɔm yakä kene pual puaanydu

Läär ke kuic wec

Kɔm yakä ε pangay in laa dony puɔɔny jien kene ley ke don nyɔac Jen la diite gaaath mi hɔaac kene gaaath mi dak jiomde; la reepe rɔ ke thueɔde ke rɔ piny. Mɔ ci jiomε thuɔy pinyɔ rei dueel, be cu pith ε nuan.

Thile duɔɔp mi de kɔ lar ke ganɔde en kɔm yakä rei dueli; min la thuɔk ε höö bi duel jakä kööt.

Kɔm yakä cete ke nu?

Kɔm yakä bec höö ba mal njic. Jen la male jɔce cet ke 'miem' kie la jɔce cet ke juat, mi lith kie mi thil biel. Kɔm yakä min nuan ε min car, tɔc kie bor. Kue la jen bä nuaan bieelke ε käne kä low ε we kä nyin yäär ken lit.

Enu mi yiäre puɔɔny ran en kɔm yakä?

Kɔm yakä la dan ran ε kuuke, mɔce raan thiëem, kielcuiɔy wuɔm kä be liäk ran teny. Naath tin dac buɔm puaanydien, kuuk, riek liikä mi diit kene juey puɔɔth ke ken tin diit cuɔɔcdien.

Gan dony kɔaam yakä

Gɔaa ε en höö bi kɔm yakä woc ke peth mi ci nen ce dony kie ci nuac ke höö la min ce dony puɔɔnyde a yiäre. Mi ce jääny la duɔɔr ε yiäre elɔɔ.

Mi ce jɔce en kɔm yakä, min nhiam ε höö bi gaaath in tundh piw thin nac. Guath tin la kɔm yakäa male dony thin puɔɔny duel ke:

- Duel that, duel puɔɔkä, kene duel lak bieyni ke höö la diit hɔcdien kene höö la maathuuri male wuth thin
- Thandukni kene gɔaaɔ del ke höö la dak jiomdien
- Päny kene wernyini tin rom in leth-theth in be duel kene jiom in kɔc-kɔc in be raar thin
- Päny kene nhial duëel ke höö la thac nhial ε pen thin.

Dup tin dee gan ni dony kɔaamyakä ehöö bi duel jakä leth, bi kɔc gan, kene höö bi duel moc wernyini. duɔɔp in thiak ehöö bi thokdueel kie wernyin jaa hööɔ. lep maruɔɔr mi tee thin

Piw tin tunhpiny

piw ti tunh piny ke piw ti jiec rɔ piny ke kam thuɔpni kie päny paam. höɔ-höɔ mi te piny duel kie thac ti te pinyduel de ken riek rep.

dee kon piw ti tunh piny gan ke tɔtliëël kie ken puɔɔny duëel. koni je nac enhöö ci höɔ-höɔni kene kuil dial tin te piny dueelu dil. de ramı nac tath elɔɔ nhok ni dup kɔkien ti dee riek emɔ thuk keke.

Tin dee raan ke lat

- rialij mathuur kene puonydueel mij löny ikä
- lep maruor kie werniyini dueel puokä kene duel thät mij puaaki, thätij kie läki thän
- jaknij koot bieynij kä te raar
- lätnij ke yiom mij thiel reyde jiom mij te ke mij coali thiy 'HEPA'
- pur komyakä ejot paye döny

läärij ke taa in dee raan komyakä pur kie woc keke wer lep pec in ca ruaacnij thukä titi lat thün: : Woc komyakä cien (*Removing mould at home*) kä website puolä puany mij coali : www.health.vic.gov.au

Hän ciënjä dhör mij juorä nij je; eju mij dee lel?

komyakä däre dönye mij te duel ke kuelm mij /ca de luänj ke diäl. bij guan cien komyakä mij nöönj ke e kuäl puony dueel kom yakä emö yuor rey liëël kie dup tin konj ti de nomo rialikä keke dundehöö bij puur kakä je yik nac en höö te werniyin tij rönj thün gaaath joam ke liw ke höö /cij riek koamyakä bij te thün.

de guan kakä je görij be ruac ke Tenants Union of Victoria ke höö derë comnij jek yotnij ke tē-lē-poon eme (03) 9416 2577

Dē hä them ke juey koamyakä cien?

juey koamyakä la je male nënke, ke kuic emö /ce je gorij dē raan them ke je cien. mij diiw ije ijij cij komyakä jil luej kä kuicij gaaath in be riek emö thün (dōj ce rōde guok rey kōkă kie wicduel) kie mij cij dup tin de raan komyakä pēn pieth keke lat kä notē tii ke riekde, derij ramij cij thuok kä taa yupä cien kene pual puany jur. mij cij yiōw yuor piny bij ney titi bij ke thēm nij tij gööl lat kä be yie kam comnij

Pieth koamyakä ke kor nyoc

nyoc, thäc kene pijw tij cij cuōj etil la ken komyakä a jakä pith cien. en nomo derë pual puanydu yiene jil goalu yar. mij lunyij goalu care mij tēē ke komyakä ij jōc cien kie mij tēē ke mij te ke nuāny mij jiaäk. koamniyaaknij tij nuan la ken a dony mij cij duel teke nyoc ke nintij bääl nin rēw. duōp in thiak in derij gan nij pieth koamyakä ehöö bij duel yiec kä bij je jakä kööt ke pēth (rey thaaknij tij 48)

ejot /kenij cap puōru nij näcni je enhöö /cij ke neydiaal lotrō tō ke lat kēk, gaaath mij te ke kom yakä.

Ney tij cet ke ney ti ca luay piny tij /ce bij dhil te gaaath in lat ke lät rialikä kene puor ciēnj ke kor nyoc:

- gaat tij toatnij (gat mij te piny runij danj 12 cet ke gat tij te piny ruunä kel)
- män tin ruet
- ney tij te ke run tij bääl 65
- ney tij kuiy buōm puany dien, ney tin te ke kuuk, käap yiēyij kene juey puōth.

diw e ijij cij cienjdu te ke luej koamyakä mij:

- mij ce te ke nyoc ke gaaath mij bääl nin rēw
- mij cij pieth koamyakä mij jōc rōde rep ebääle taa e nhiam e /ken nyoc ni ben.
- mij cij pijw jiaäk kie cij nuāny mij jiaäk rō rep

mij cij lej rō de rep la riek juath emö rōde a reep kä ram in yiēc cien gaaath in yiēc e cien. gör ramij cij thuok kä yieć mij cij gaaath mij diij cienj te ke luej. ejot /kenij ciēnj nij yiec kie e not /kenij pijw tij jiaäk kie kuak tij ca yar e komyakä nij yak, gör riäät comkä kä mäktäpnij kä kompanij nij tin kōk teknath.

en̄u mi dē lel ke hōō dē rō dā gan ke komyakā ke kōr kā min ci ciej e ke nyōc?

mi wi ciejdu guil ke hōō bi kuakku we ruōōl, guic kuak tin ci jiaāk kie lak ke ke gaaath mi tōt:

- lāth ni waari ti buōm-buōm kie curapni tetni ti lat ke ke likthik kie kōl
- derē gōa elōj mi waari ciōkni tōtō mi /ci piw de cooth ke reydiēn kie mi te pinydiēn ke likthik
- cē je gōri deri tin la yiēē ke naath lath wuumde ε ni mi /ci komyakā luāj ke ruōt

Yiec kōaamyakā

mi ci je gōri bi kōm yakā woc nācni je εgōa i te duel ke wernyini kā lāthni kuak gan cetke kume, curapni tetkā ti lat ke ke likthik, neeni wan, cure, waari ciōkni ti rōj cu amāni P1 kenēP2 kuum wuōm ε te thino gaaath tōwkā kuakni ku.

lāari ke taa in dee raan komyakā pur kie woc kēkē wer lep pec in ca ruaacni thukā titi lat thīn: Woc komyakā cien (*Removing mould at home*) kā website puōlā puāany mi cōali : www.health.vic.gov.au

kaath tin de raan riēk kōaamyakā ŋok kēkē ke kōr nyōac

1. woc pi ti cunj etil kie thāc ti ŋuan ciej
2. woc ŋōaani diaal tin hōc kie ŋōaani diaal tin ca yar ε nyōc cet ke pecni tin laa pōatke puōny duel, katōni, thijac, kōt thuok duel, kuak tōckā, biric, kuak jien, nyin ŋarā dhōli, bieyni cu amāni kuak dial tin kōj tin ca de kōt kie lak εgōa
3. woc ŋōaani diaal tin haw-haaw (kie ti law kie tin kāāp piw) tin de komyakā jaa pith
4. ke gaaath mi tōt, tōw kuak diaal tin jiaāk kie tin ca yak raar cien gaaath mi gōaa mi puōth-puōth kā kōōt cet ke gaaath mi ca lathgolā kie gaaath tōwā kuak ni thuōr biēēli, amāni mi ca ke rialikā ε muktāp in kōk tēk.
5. lak duel kie woc luej wāthni ŋōaani diaal tin te duel cet ke piny duel, puōny duel, duel that, duel puōkā cu amāni gaaath lak bieyni.
6. jak ni duel kā kōōt ke jōm kie kōot duel cet ke maruōōr kie kōōl

kōt duel ke kōr nyōac

mi lunyi dhōōru ke kōr nyōac lep bapni kie wer nyini ke hōō bi jōm we raar. mi luot erōde, mi lotē rō de, mi ca karape rialikā lep maruōōri kenē kōōl ke hōō bi duel jakā kōōt.

bi kōōl kie tuuny duel dhil lep eni mi /kan ke yar kie luej ε pi nyōac. mi diw ije i te luej thīn /cu duōōr le guēēr amāni mi ca ke rialikā kie guic eramī ci je gōr.

ke gōr lāārā mi lem

mi bēc puōnydu kie radō diēn dhōōru wer kā kimdu

ke gōr lāārā mi lem kenē luāk, guil muktāp puōlā puāany ε thiak keji mō.